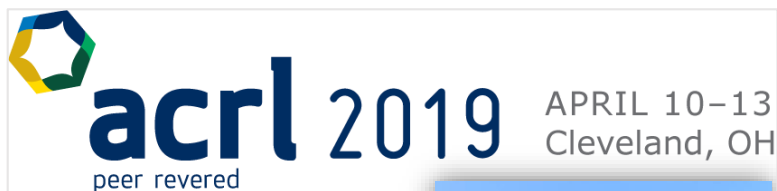

Návštěva konference ACRL 2019

Konference Americké asociace vysokoškolských knihoven je velkou událostí nejen v USA, ale i pro všechny další vysokoškolské knihovníky ve světě. Jedná se o největší konferenci tohoto druhu na světě – se svými 4000 účastníky se jedná v kontextu knihovnictví o obří akci. Velikost a zároveň nový a pro Evropana v mnohém nečekaný pohled na fungování vysokoškolské knihovny tvoří z této akce velmi zajímavou zkušenost.

Cleveland, ožívající město

Letos se konference konala v Clevelandu (OH). Město leží u jednoho z velkých jezer a jedná se o původně silně industrializovanou část Ohia i celých Spojených států. V současné době se vzpamatovává z krize, která třeba v Detroitu vyústila až ve vyhlášení městského bankrotu. Cleveland na tom je o poznání lépe, ale i tak je na něm znát, že ho potkalo pár těžkých chvil. Nyní se však jedná o jedno z nejrychleji rostoucích měst v Ohio a má ambici stát se kulturním centrem (Rock-and-Roll Hall of Fame) a městem vzdělání (několik univerzit a třeba i jedna univerzitní knihovna, která vyhrála cenu ACRL za nejlepší akademickou knihovnu roku).

Jak se mění příběh knihovnictví po americku

Samotná konference nabídla spoustu možností, jak se setkat s odborníky na různá témata, stovky různých prezentací a přednášek a také velmi zajímavý vhled do myslí amerických knihovníků. Letošním hlavním tématem bylo pro mě trochu těžko uchopitelné „Recasting the Narrative“ – tedy „Přeprocování příběhu“. Nejen u nás, v Evropě, ale i v zámoří řeší měníci se potřeby uživatelů knihoven. Co se ale mění také, je vystupování knihoven v politickém kontextu,

v oblasti lidských práv a řeší se také (na mě možná až trochu příliš) otázky genderu, rasismu a férovosti ve všech oblastech knihovny.

Je otázkou, zda to, že v českém prostředí příliš neřešíme, zda máme genderově vyváženou výuku (či jestli někoho neurážíme, když v komunikaci v akademickém prostředí zatím používáme přednostně dvě základní pohlaví a s neutrálním nepočítáme) je problém, který máme řešit či jestli se jedná už o obskurní problémy, které můžeme s klidem nechat stranou. Také neřešíme příliš to, zda a v jakém procentu máme mezi knihovníky zastoupeny menšiny a zda to není ukázkou našeho skrytého rasismu. Pravdou je, že někdy se zpožděním řešíme to, co na západ od nás už (vy)řešili a je dobré vědět, že i tyto otázky mohou být jednou na pořadu dne.

Obecně ale mohu s klidem v srdci říci, že české prostředí se s tím americkým může hrdě srovnávat a co do kvality služeb, nových knihovnických myšlenek či idejí rozhodně nezaostáváme.

Přednášky a prezentace, co byly prostě „to pravé“

- **Escape room v knihovnách** – protože na ČZU bychom rádi připravili místo klasických exkurzí pro studenty prvních ročníků únikovou hru, samozřejmě mě zajímalo, jaký pohled mají na tuhle aktivitu v Americe. Únikové hry jsou v USA rozšířenou formou zábavy, studenti je znají a výuku v této formě oceňovali. Zajímavé bylo, že v podání knihovníků byly hry téměř zásadně nenásilné (žádné zombie apokalypsy, negativní aspekty by neměly být spojovány s knihovnou) a obsahovaly jen velmi málo tlaku a stresu, který studenti ve hře zažívali. Hry tedy neměly často žádný určený čas za který by je bylo nutné vyřešit a tématem byla třeba ztráta univerzitního maskota. To je rozdíl proti českému či třeba i anglickému pojetí. Zajímavou nízkonákladovou možností je také vytvoření varianty přes elektronický dotazník.
- **Emphatetic marketing** – zajímavý pohled na marketing knihovnických služeb a knihoven obecně nabízí koncept empatického marketingu (vycházející ze stejnojmenné knihy Marka Ingwera). Ten na chování lidí nahlíží z perspektivy emocí – respektive si klade otázky, jaké emoce (které jsou hlavní hybnou silou člověka) stojí za jeho rozhodnutími. Aby knihovna mohla nabízet ty správné služby na těch správných místech a v té správné době, musí nejdříve pochopit, jaké emoce pohání studenty při využívání knihovny. A pokud služby budou rezonovat s těmito emocemi, je vysoce pravděpodobné, že se setkají s úspěchem. Mark Ingwer je definuje na škále od potřeby individualismu k potřebě spojení s ostatními, na které stojí potřeba kontroly, sebe prezentace, růstu, být vnímán, někam patřit a potřebou péče.
- **Predátorské časopisy a publikování v nich** – zajímavý průzkum se věnoval vnímání predátorských časopisů mezi akademiky. Ukázalo se, že mnoho akademiků sice nezná tento pojem, ale mají povědomí o tom, že existují podvodní časopisy. Problém, stejně jako u nás, nastává v nastavení červené linie oddělující predátory od kvalitních časopisů. Akademici vnímají svět časopisů černobíle – buď se jedná o kvalitní časopis (který kvalitním zůstane napořád), nebo ne. V praxi se pak i odborníci jen velmi těžko shodují na tom, kolik predátorských praktik značí predátora a co s těmi časopisy, které stojí někde na pomezí.

Konference kromě široké nabídky přednášek, workshopů a prezentací nabídla i možnost projít se **halou vystavovatelů**. Z hlediska informačního vzdělávání mě velmi zaujalo několik firem, které nabízejí již hotové e-learningové kurzy informačního vzdělávání – a to

včetně testů, videí a cvičení. Protože na amerických vysokých školách se první dva roky víceméně dají srovnávat s posledními dvěma roky na gymnáziích, jsou takové obecně zaměřené kurzy velmi populární a knihovny je využívají jako základní kurzy pro pregraduální studenty. Na tyto kurzy pak navazují již specifické přednášky od knihovníků daných univerzit. Možná je to oblast, nad kterou stojí se zamyslet – pokud nakupujeme databáze a soubory eknih, můžeme ze stejných prostředků koupit i podobný kurz a následně se zaměřit na nadstavbové kurzy, které se už nebudou věnovat základům vyhledávání.

Mgr. Kristýna Paulová